

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027

Sivistyslautakunta 23.01.2024 § 9
19/00.04.00/2024

Valmistelija

Sivistysjohtaja Mika Huovinen puh. 044 493 5611

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027.

Valtakunnallinen nuorisotyön ja –politiikan ohjelma VANUPO on lakisääteinen, valtioneuvoston nelivuotiskausittain hyväksymä poikkihallinnollinen ohjelma, jonka tavoitteena on edistää nuorten kasvu- ja elinoloja. Ohjelmassa kulloinenkin hallitus määrittelee nuorisotyön ja nuorisopolitiikan tavoitteensa sekä toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.

VANUPO:n säädösperusta on voimassa oleva nuorisolaki 1285/2016. Lain 5 §:n säännöstä ohjelmasta täydentää valtioneuvoston asetus nuorisotyöstä ja -politiikasta 211/2017. Nyt käsillä oleva, vuosille 2024-2027 laadittu ohjelma on järjestyksessään kolmas. Ohjelma toteuttaa Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta ”Hallitus laatii laaja-alaisen toimenpideohjelman nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi, hyvinvointivajeen ja mielenterveyden ongelmien paikkaamiseksi. Vahvistetaan moniammatillista työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi”.

Nuorisolain mukaan nuorisotyöllä tarkoitetaan nuorten kasvun, itsenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa. Lain mukaan nuorisopolitiikalla puolestaan tarkoitetaan nuorten kasvu- ja elinolojen sekä sukupolvien välisen vuorovaikutuksen parantamista. Nuorisopolitiikka on alle 29-vuotiaisiin kohdistuvaa ikäkausipohjaista politiikkaa. Nuorisopolitiikka on usein luonteeltaan poikkihallinnollista.

Valtakunnallinen ohjelma kattaa kaikki nuorisolain tarkoittamat alle 29-vuotiaat nuoret. Ohjelman painopisteet kuitenkin kohdistuvat erityisesti nuoruuden ydinalueeseen, eli noin 12–25-vuotiaiden nuorten kasvu- ja elinolojen kehittämiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa viimeistään 26.1.2024, ja lausunnonantajia pyydetään lausumaan ohjelman eri osioista, kustakin erikseen, seuraavan jaottelun mukaisesti:

- Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 1: Jokaiselle nuorelle polku eteenpäin
- Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 2: Monipuolista tietoa ja välineitä nuorten mielen hyvinvoinnin tukemiseen
- Hallituksen nuorisopoliittiset tavoitteet ja toimenpiteet; Kori 3: Nuorten hyvinvointia tuetaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta vahvistamalla
- Nuorisotyön ja –toiminnan tukemisen linjaukset
- Painopisteet nuorisoalan valtakunnallisten osaamiskeskusten valtionapukelpoisuuden hyväksymiselle
- Suomen kansalliset tavoitteet nuorisoalan eurooppalaiselle ja kansainväliselle toiminnalle

Esittelijä	Sivistysjohtaja Mika Huovinen
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta päättää hyväksyä lähetettäväksi lausuntopalvelun kautta sivistysjohtajan ja hyvinvointipäällikön laatiman ja liitteeksi oheistetun lausunnon Joroisten kunnan lausuntona koskien luonnosta valtakunnalliseksi nuorisotyön ja -politiikan ohjelmaksi (VANUPO) 2024-2027.
Päätös	Sivistyslautakunta päätti hyväksyä sivistysjohtajan päätösehdotuksen.
